

PAVEL JURÍK

Bankovní platební karty u nás zdomácněly

Od roku 1988, kdy u nás první platební karty vydala Živnostenská banka (Dispoziční karty k tuzexovým účtům), uplynulo pouhých patnáct let a platební karty mezinárodních systémů MasterCard a VISA se staly samozřejmostí pro naprostou většinu dospělých občanů České republiky.

Podle statistik Sdružení pro bankovní karty bylo u nás loni vydáno 5,26 milionu platebních karet. Své místo mezi nimi mají i prestižní karty Diners Club a American Express. Roste také podíl partnerských (co-branded) a klubových (affinity) karet, které vznikají spojením bankovních produktů s komerčními nebo nekomerčními organizacemi. Vzniklý produkt je pak lépe zaměřen na vybrané cílové skupiny (například co-branded karty s ČSA, měsíčníkem Elle a podobně).

DYNAMICKÝ RŮST VE VŠECH OBLASTECH

Marketing a poplatková politika bank vedla v posledním roce a půl k výraznému růstu používání bankomatů k výběrům hotovosti. V loňském roce z nich klienti vybrali již 292 mld. Kč, což bylo o 25 % více než v roce 2001 a téměř dvakrát více než v roce 2000. Tato změna chování bankám ušetřila nemalé náklady na provoz pokladen na pobočkách. Růst bankomatových transakcí byl ze strany bank podpořen zvýšením počtu bankomatů z 1641 v roce 2000 na 2350 v loňském roce (+43 %). Pro srovnání – v zemích Evropské unie činí průměrný počet bankomatů na jeden milion obyvatel 450, v České republice 220; například ve Španělsku to je 1253, v Německu 774 a ve Francii 512.

Již od poloviny 90. let 20. století neustále roste počet obchodů přijímajících platební karty i počet transakcí a obrát. V roce 2002 přijímalo platební karty VISA a MasterCard okolo 40 300 obchodních jednotek (+3 %), z nichž 25 435 bylo vybaveno platebními terminály

Platební karty v České republice Payment Cards in the Czech Republic

	2002	2001	2000
Počet karet (mil. ks)/Number of cards (m pcs)	5,296	4,658	4,380
Počet bankomatů/Number of ATMs	2350	1909	1641
Vybraná hotovost (mld. Kč)/Withdrawn cash (CZK bn)	292,5	234	97
Počet obchodů/Number of businesses	40 224	38 956	36 855
z toho s platebními terminály/of that with payment terminals	25 439	18 998	14 244
Obrát placení (mld. Kč)/Payments turnover (CZK bn)	51,4	43,4	26,1

ZDROJ: SDRUŽENÍ PRO BANKOVNÍ KARTY/SOURCE: BANK CARDS ASSOCIATION

Payment Cards Become a Household Item in the Czech Republic

Only fifteen years after the first payment card was issued in 1988 by Živnostenská banka (for Tuzex accounts), international MasterCard and VISA payment cards become a household item for most adults in the Czech Republic.

According to figures from the Bank Card Association, 5,260,000 bank cards were issued in the Czech Republic last year, including prestigious Diner's Club and American Express cards. The share of co-brand and affinity cards, which combine banking products with commercial or non-commercial organisations, has also increased. The resulting product is more effectively geared to the specific target groups (e.g. co-brand cards with ČSA, the fashion magazine Elle, etc.).

DYNAMIC GROWTH IN ALL AREAS

The marketing and fee policies of banks during the last year and a half have led to more frequent use of ATMs for cash withdrawals. Last year alone, clients withdrew some CZK 292 billion, which is 25% more than in 2001 and approximately twice as much as in 2000. This change in bank behaviour has saved branches a significant amount of money on cash desk operations. The rise in ATM transactions was supported by the increase in the number of ATMs, up from 1641 in 2000 to 2350 last year (+43%). For comparison, the average number of ATMs in European Union countries per one million people is 450 (in Spain 1253, Germany 774 and France 512), and in the Czech Republic, this figure is 220.

The number of businesses accepting payment cards has been on the rise since the mid-1990s, including the number of card transactions and related turnover. In 2002, approximately 40,300 business units (+3 %) accepted VISA and MasterCard, of which 25,435 were equipped with

Mezinárodní platební systémy v roce 2002 International Payment Systems in 2002

	Počet karet/ Number of cards (mil./m)	Počet obchodníků/ Number of businesses (mil./m)	Počet bankomatů/ Number of ATMs (tis./'000)	Obrát/ Turnover (mld. USD/ USD bn)
American Express	61	8	550	330
Diners Club	8,5	7,6	800	31
MasterCard	1095	30	821	1141
VISA	960	30,5	820	2476

ZDROJ/SOURCE: AMERICAN EXPRESS, DINERS CLUB, MASTERCARD, VISA